

W kolejnej sesji, pod hasłem: „Aktualne zagrożenia życia i rodziny”, której przewodniczył ks. dr Krzysztof Wolski, jako pierwsza wystąpiła prof. dr hab. Anna Tylka-Szymańska. Omówiła ona współczesne przejawy eugeniki. Dr hab. Krzysztof Szewior dokonał analizy porównawczej problemu biedy dzieci w Niemczech i w Polsce. Na koniec sesji prof. UKSW, dr hab. Maria Załuska przedstawiła referat na temat „Rodzina wobec współczesnych zagrożeń zdrowia psychicznego”. Całą konferencję zakończyła sesja pt. „Troska Kościoła i państwa o rodzinę – cz. 2”. Pierwsze wystąpienie, ks. prof. UKSW Skreczki, dotyczyło osiągnięć i wyzwań dla duszpasterstwa rodzin w Polsce. Natomiast dr hab. Elżbieta Osewska podjęła problem katechetyzacji rodzinnej w Polsce i na świecie. Ostatnie wystąpienie, dr. Andrzej Mazana, odnosiło się do antyrodzinnych idei w programach globalnej edukacji.

Warto z uznaniem podkreślić, iż program naukowy konferencji został przygotowany z dużym namysłem i był interesujący pod względem merytorycznym. Można powiedzieć, iż konferencja zawierała element historyczny w sensie rozwoju myśli o rodzinie. Mocnym punktem konferencji była też część metodologiczna. Całość zagadnień zamykały problemy związane z zagrożeniami małżeństwa i rodziny, ale także ważne było podkreślenie pozytywnych stron działalności Kościoła i państwa na rzecz rodziny. Należy podkreślić, iż od strony naukowej konferencja ta była znaczącym wydarzeniem w ramach obchodów 35 rocznicy powstania Instytutu Studiów nad Rodziną UKSW w Łomiankach.

*Ks. Marian Zdzisław Stepulak
Katedra Psychoprofilaktyki Rodziny
Instytut Nauk o Rodzinie KUL*

**SPRAWOZDANIE Z II MIĘDZYKONFERENCJI NAUKOWO-SZKOLENIOWEJ
„ZDROWA SZKOŁA – ZDROWY UCZEŃ”.
MIĘDZY TEORIA A PRAKTYKĄ
ZORGANIZOWANEJ PRZEZ INSTYTUT PEDAGOGIKI,
ZAKŁAD PEDEUTOLOGII I EDUKACJI ZDROWOTNEJ,
UNIwersytetu MARII-CURIE SKŁODOWSKIEJ
Lublin, 18-19 maja 2010 roku**

Osiemnastego maja 2010 roku miało miejsce uroczyste otwarcie konferencji, na którym – oprócz uczestników obrad – obecni byli zaproszeni goście: J.M. rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS prof. dr hab. Ryszard Bera, dyrektor Instytutu Psychologii UMCS prof. dr

hab. Grażyna E. Kwiatkowska, zastępca dyrektora Instytutu Pedagogiki UMCS dr Ewa Kozak-Czyżewska oraz dyrektor Wydziału Kształcenia Specjalnego i Zwiększania Szans Edukacyjnych Kuratorium Oświaty w Lublinie Jan Koziół.

Pierwszy dzień konferencji rozpoczął się od sesji plenarnej i wystąpienia prof. dr hab. Janusza Kockiego na temat stosowania dopalaczy przez dzieci i młodzież szkolną. Następnie prof. dr hab. Krystyna Marzec-Hołka mówiła o marginalizacji jako wyborze w perspektywie samobójstw usiłowanych i dokonanych młodzieży. Kolejne wystąpienie – prof. dr hab. Tadeusza Gałkowskiego – dotyczyło edukacji młodzieży niepełnosprawnej jako priorytetu psychologicznego. Zaufanie jako podstawa zdrowej komunikacji nauczyciel–uczeń była przedmiotem wystąpienia ks. prof. dr hab. Mariana Zdzisława Stepulaka. Z kolei dr hab. Wioletta Tuszyńska-Bogucka podjęła zagadnienie głównych źródeł stresu w opinii młodzieży licealnej (analiza porównawcza została przeprowadzona z perspektywy pięciolecia). Sesję plenarną zamknęło wystąpienie prof. dr hab. Janusza Kirenko, odnoszące się do samoświadomości zachowań prozdrowotnych młodzieży.

W drugim dniu konferencji odbyła się sesja plenarna, którą rozpoczął referat prof. dr hab. Teresy Kulik na temat globalnego zagrożenia zdrowia w kontekście polityki zdrowotnej. Drugi referat – prof. dr hab. Zofia Kawczyńskiej-Butrym – dotyczył dziedziczenia wzorów zachowań zdrowotnych w grupach społecznych. Prof. dr hab. Mieczysław Radochoński podjął zagadnienie gelotofobii wśród młodzieży w okresie dojrzewania. Warto dodać, iż gelotofobia oznacza lęk przed byciem wyśmianym przez innych. Lęk ten wywołuje ogromny stres i problemy w życiu towarzyskim i społecznym. Natomiast prof. dr hab. Czesław Lewicki mówił o systemie edukacji zdrowotnej szkoły, jego strukturze i uwarunkowaniach efektywności. Problem aktywności fizycznej jako element życia studentów został poddany naukowej analizie przez prof. dr hab. Elżbietę Rutkowską i mgr. Lechosława Kaweckiego.

W ramach dwudniowej konferencji odbyło się sześć sesji tematycznych. Pierwsza z nich nosiła tytuł: „W stronę kształtowania umiejętności życiowych”. Wygłoszono tutaj następujące referaty: dr Barbara Wolny – „Kształtowanie umiejętności życiowych w szkole przygotowaniem uczniów do zdrowego stylu życia”, dr Beata Górnicza – „Kształtowanie umiejętności życiowych młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną”, dr Bożena Mroczek, Katarzyna Bartoszewicz, Beata Karakiewicz, Iwona Rotter, Katarzyna Żółtak-Bączkowska – „Wpływ tańca na kształtowanie zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży”, dr Iłona Gembalczyk – „Kultura zdrowotna uczniów szkół podstawowych – diagnoza i perspektywy”, dr Mieczysława Wyderka, Żaneta Zimoń – „Wiedza badanych gimnazjalistów na temat udzielania pierwszej pomocy”, dr Agata Celińska-Miszczuk – „Typy charakteru a style aktualizacji siebie”.

W drugiej części tej sesji tematycznej wygłoszone zostały referaty: dr Justyna Iskra – „Poczucie bezpieczeństwa a obraz siebie. Badania młodzieży rozpoczynającej studia”, mgr Anna Czuwara – „Strategie współdziałania i rywalizacji a występowanie agresji wśród młodzieży szkół średnich (sesja plakatowa)”, dr Marzena Kowaluk – „Dysleksja a funkcjonowanie społeczno-emocjonalne uczniów”, dr Halina Raczek, dr Agnieszka Pawluk-Skrzypek – „Kształtowanie umiejętności życiowych u dzieci w placówkach przedszkolnych Drugiej Rzeczypospolitej”, mgr Katarzyna Stępień – „Kształtowanie ekspresji ucznia w szkole”, dr Anna Witek, dr Izabela Łukasik –

„Oczekiwanie własnej skuteczności w aspekcie satysfakcji z życia i preferowanych wartości przyszłych pedagogów”.

Sesja druga nosiła tytuł: „Zdrowe komunikowanie się w szkole (nauczyciel–uczeń, w gronie rówieśników) i obecność w przestrzeni szkoły”. W pierwszej części sesji zostały przedłożone następujące referaty: dr Violetta Kopińska – „Uspołecznienie w szkole w aspekcie zdrowych relacji między nauczycielem a uczniem”, mgr Agnieszka Sekulowicz – „*Tutoring* jako alternatywna forma komunikacji nauczyciela z uczniem”, dr Maria Łukawska – „Bilans 10-latką jako wyznacznik pracy profilaktycznej z uczniem na drugim etapie edukacji”, dr Dorota Dybel – „Język emocji – o procesie kodowania i dekodowania intencji ekspresywnych przez dzieci”, Aleksander Nowak (pod opieką naukową prof. Bernharda Bruggera) – Edukacja zdrowotna w niemieckich szkołach na przykładzie Szkół Promujących „Zdrowie”.

Druga część sesji składała się z następujących prezentacji: mgr Agnieszka Chudzińska, mgr Katarzyna Hartfil – „Trening Zastępowania Agresji ART jako metoda warunkująca komunikowanie się w szkole”, dr Barbara Kulczycka – „Proces wychowania do miłości: czy szkoła wychowuje kochających ludzi?”, mgr Magdalena Boczkowska – „Nowe miejsca i formy spędzania czasu wolnego przez młodzież jako objaw supermarketyzacji kultury”, dr Stanisława Byra – „Temporalność w przystosowaniu do życia z niepełnosprawnością u kobiet i mężczyzn niepełnosprawnych ruchowo”.

Sesja trzecia konferencji przebiegała pod hasłem: „Wspieranie dziecka”. Zostały na niej przedstawione następujące referaty: dr Przemysław Kaniok – „Udział ojców w opiece i wychowaniu dziecka niepełnosprawnego”, mgr Dariusz Kolano – „Możliwości wspierania rozwoju dzieci upośledzonych umysłowo w realiach współczesnej szkoły specjalnej”, dr Monika Parchomiuk – „Optymizm dyspozycyjny matek dzieci niepełnosprawnych a zdolność proaktywnego radzenia sobie ze stresem”, dr Beata Szabała – „Motywy uczenia się młodzieży gimnazjalnej z lekką niepełnosprawnością intelektualną”, mgr Anna Bieganowska – „Braki, ograniczenia czy potencjalne możliwości – jak przyszły pedagog definiuje niepełnosprawność?”, dr Barbara Kalinowska-Witek – „Identyfikacja studentów pedagogiki opiekuńczej z wybranym kierunkiem kształcenia”, dr Agnieszka Buczak – „Przydatność wiedzy pedagogicznej w pracy dydaktyczno-wychowawczej w opinii studentów pedagogiki”, dr Agnieszka Pawluk-Dzioba – „Znaczenie programów kształtujących kompetencje społeczne u dzieci w nauczaniu zintegrowanym”, mgr Karolina Sobot – „Funkcjonowanie ucznia romskiego w przestrzeni komunikacyjnej szkoły – studium przypadku”, mgr Monika Hajkowska – „Wizerunek mamki na ziemiach polskich w XIX i na początku XX wieku”.

Sesja czwarta została zatytułowana: „Przeciwdziałanie współczesnym zagrożeniom”. W tej części konferencji można było wysłuchać następujących referatów: dr Joanna Kasznia-Kocot, mgr Jerzy Słowiński, mgr Agata Wypych-Ślusarska, mgr Elżbieta Czech, mgr Joanna Zdun – „Zwyczaje żywieniowe i stosowanie diet odchudzających wśród młodzieży gimnazjalnej”, dr Edyta Obodyńska – „Znaczenie problemu otyłości dziecka w aspekcie środowiska szkolnego – wprowadzenie w kluczowe tematy”, dr Małgorzata Mądry-Kupiec, dr Hanna Stępniewska-Gębik – „Role nauczycieli w strategii palenia tytoniu oraz jego rozpowszechnienia wśród młodzieży w okresie adolescencji”, dr Ewa Szelaąg, Anna Janeczek, dr Mieczysława Wyderka

– „Ocena wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz jego rozpowszechniania wśród młodzieży w okresie adolescencji”, mgr Olga Brązkowska, mgr Kamila Dębińska – „Szkoła w lokalnym systemie pomocy dziecku krzywdzonemu; postulowany model przeciwdziałania przemocy wobec dzieci”, mgr Marta Kowalczyk – „Przeciwdziałanie zaburzeniom odżywiania u uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”, dr Teresa Lewandowska-Kodoń – „Tolerancja w kontekście współczesnych zagrożeń”, dr Konrad Janowski, mgr Katarzyna Czajka-Szymona, dr Krzysztof Łuszczak – „Psychospołeczne uwarunkowania absencji w szkole. Badania uczniów regionu lubelskiego”, dr Anna Marzec-Karasińska – „Style picia alkoholu a system wartości młodzieży”, dr Jacek Bogucki, dr Anna Grabowiec, dr Agnieszka Bochniarz – „Alkoholowy zespół płodowy (FAS) w opinii młodych kobiet”, dr Anna Wiatrowska – „Zaburzenia jedzenia u mężczyzn i chłopców”.

Kolejna, piąta sesja poświęcona była zagadnieniu „Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w aspekcie zdrowia nauczycieli”. Układ wystąpień był następujący: dr Agnieszka Sakowicz-Boboryko, mgr Dorota Wyrzykowska – „Nauczyciel jako kreator mikrosystemu wychowawczego”, dr Anna Bochenek – „Komponenty wychowawca fizyczny–nauczyciel zdrowia”, dr Sylwia Jakubiec – „Rola nauczyciela w zapobieganiu ekskluzji uczniów i klas w środowisku szkolnym”, dr Irena Mudrecka – „Obraz nauczyciela na tle obrazu dorosłych w ocenie młodzieży”, dr Beata Fedyn – „Nauczyciel wobec procesu edukacji zdrowotnej”, mgr Tatiana Osolińska – „Wypalenie zawodowe w kontekście doświadczanego stresu w zawodzie nauczyciela”, dr Teresa Zubrzycka-Maciąg, dr Danuta Wosik-Kawała – „Stres w pracy nauczycieli szkół podstawowych”, dr Alicja Olszak – „Postawy nauczycieli-wychowawców wobec uczniów przewlekle chorych”, dr Dorota Pankowska – „Zaburzenia poczucia własnej wartości a funkcjonowanie nauczyciela w szkole”, dr Renata Bednarz-Grzybek – „Przesady a leczenie chorób na przełomie XIX i XX wieku”.

Ostatnia, szósta sesja nosiła tytuł: „Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w aspekcie zdrowia uczniów”. W sesji tej przedłożono następujące referaty: dr Zbigniew Tokarski, mgr Ewa Adam, dr Małgorzata Wojciechowska – „Wpływ wybranych mediów na zdrowie uczniów klas gimnazjalnych – rola promotora zdrowia”, dr Dorota Sikora – Wybrane aspekty zdrowia dziecka a przyczyny podejmowania edukacji domowej”, mgr Renata Gawron – „Ocena warunków higieniczno-sanitarnych w procesie nauczania”, mgr Agnieszka Linca-Ćwikła – „Poczucie koherencji jako czynnik chroniący zdrowie”, dr Lilianna Klimek, dr Marzena Okrasa – „Poczucie własnej wartości jako jeden z zasobów osobistych sprzyjających zdrowiu”, dr Beata Bednarz – „Atmosfera uczenia się w opinii absolwentów klas Montessori”, dr Małgorzata Samujło, mgr Renata Ordon – „Wiedza o zdrowym stylu życia a poziom lęku u uczniów kończących szkołę podstawową”, dr Beata Głodzik – „Zaburzenia integracji sensorycznej jako czynnik ryzyka jakości życia”.

W ramach konferencji odbyło się również pięć warsztatów. Pierwszy z nich, pt. „Metody dramy w pracy z grupą – wprowadzenie”, prowadziły studentki Małgorzata Gajdemska oraz Ewa Brzozowicz. Warsztat miał na celu przybliżenie metody dramy i jej podstawowych założeń. Pozwolił poznać i doświadczyć na sobie działanie oraz skuteczność technik dramowych. Zaprezentowane zostały przykładowe ćwiczenia, m.in. integracyjne, aktywizujące, pobudzające kreatywność i koncentrację oraz

techniki dramowe wykorzystywane w pracy z grupą, takie jak improwizacja, „gorące krzesło”, żywy obraz, śledzenie myśli i inne. Drugi warsztat dotyczył animacji ruchowo-muzycznej. Prowadziła go studentka Karolina Czajka. Chodziło o to, iż osoba prowadząca przekazuje wiedzę dotyczącą budowania warsztatu oraz prezentacji ciekawych form z zakresu animacji ruchowo-muzycznej, przykładowo: tańce integracyjne, zabawy aktywizujące, ćwiczenia służące koncentracji i relaksacji.

Warsztat trzeci, prowadzony przez studentki Bogusławę Gontarz i Karolinę Romanowską, dotyczył metod aktywizujących w edukacji. Celem warsztatu było przedstawienie korzyści płynących ze stosowania metod aktywizujących, w tym z zakresu arteterapii, podczas zajęć edukacyjnych. Uczestnicy warsztatu wzięli udział w ćwiczeniach, które nie tylko pokazały, jak w ciekawy sposób przeprowadzić zajęcia, ale także jak wpłynąć na ich efektywność. Zaprezentowane techniki mają stanowić inspirację do poszerzania horyzontów uczniów poprzez twórczość i wzbudzanie ich zainteresowań.

Czwarty warsztat przebiegał pod hasłem: „Trening Zastępowania Agresji ART jako metoda warunkująca zdrowe komunikowanie się w szkole”. Warsztat prowadziły mgr Agnieszka Chudzyńska oraz mgr Katarzyna Hartfil. Trening Zastępowania Agresji ART został najpierw opracowany jako technika interwencyjna dla agresywnych nieletnich przestępców przez Arnolda P. Goldsteina, Barry’ego Glicka oraz Johna C. Gibasa. Zaletą treningu jest dbałość o podtrzymywanie zasad prawidłowego komunikowania się. Celem warsztatu było zaprezentowanie tej metody jako alternatywnej dla Ukrytego Programu Szkoły, a także jako możliwości innego reagowania na sytuacje trudne, konfliktowe, pojawiające się w relacji nauczyciel–uczeń–rodzic.

Ostatni warsztat, prowadzony przez studentkę Izabelę Chajkaluk, nosił tytuł: „Wiosenne krajobrazy – warsztat wykorzystujący elementy kinezylogii edukacyjnej, działań plastycznych”. W programie tego warsztatu realizowane były następujące elementy: proste prace z origami, ćwiczenia wpływające na stabilizację lateralną, wykorzystanie prostych materiałów do prac plastycznych.

Inicjatywę organizatorów tej konferencji należy przyjąć z ogromnym uznaniem. Konferencja była bowiem spotkaniem wielu naukowców i studentów z wiodących ośrodków naukowych w Polsce. Obecni byli przedstawiciele takich kierunków i dziedzin naukowych, jak pedagogika, psychologia, nauki medyczne, socjologia, praca socjalna oraz zdrowie publiczne. Omawiane spotkanie naukowe podjęło wiele zagadnień w kontekście zdrowia ucznia – zarówno od strony koncepcyjno-teoretycznej, jak i praktycznej.

*Ks. Marian Zdzisław Stepulak
Katedra Psychoprofilaktyki Rodziny
Instytutu Nauk o Rodzinie KUL*